Trung Bắc Tân Văn

中北新聞

MỖI NGÀY RA MỘT SỐ

	HANOI: Hỏa xa hay là Tramway đưa báo tận nhà	HANOI: Người đem đến nhà	HANOI: Chỉ có ở Bureau	HANOI: Bắc kỳ, Trung kỳ và Lào	Nam kỳ và các nước thuộc địa Pháp	Ngoại quốc
Một năm	6 $ 00	6 $ 90	6 $ 30	6 $ 30	6 $ 60	12 $ 00
Các tổng xã	»	8 . 00	8 . 00	8 . 00	9 . 00	»
Sáu tháng	3 . 00	3 . 50	3 . 20	3 . 20	3 . 50	6 . 00
Ba tháng	1 . 50	1 . 75	1 . 60	1 . 60	1 . 65	3 . 00
Một tháng	0 . 50	0 . 60	0 . 55	0 . 55	0 . 60	1 . 00

Les abonnements partent du 1er et du 16 de chaque mois

Toutes les lettres destinées à la rédaction doivent être adressées au directeur
61-63, Rue du Coton, Hanoi

Fondateur : P. B. SCHNEIDER
Directeur : NGUYỄN-VĂN-VĨNH
Rédacteur en chef : PHẠM HUY LỤC
Administrateur gérant : NGUYỄN VĂN-LUẬN

Adresse télégraphique :
TRUNG-BẮC TÂN-VĂN HANOI
TÉLÉPHONE N° 150

ANNONCES
Décomptées à raison de 8 lignes au centimètre de hauteur, sur 0 m 065 de large.
4e page — *Une seule insertion* . . . . 0 $ 30 le c/m
Par contrat annuel .
Par centimètre et par insertion . . . . . 0 $ 18 le c/m
Réclame dans la 1re page. . . . 2 $ la ligne
Annonces judiciaires et légales. 1 $ 50 le c/m
On traite à forfait pour les contrats importants.

Cái cách lập-công của người mình

Nay tôi [illegible] Pháp-người [illegible] phủ [illegible] hóa Nam [illegible] Bắc-kỳ, [illegible] một [illegible] bị [illegible] công [illegible] không [illegible] dù [illegible] trong [illegible] lập [illegible] [illegible] [illegible]

Do Thư viện Khoa học Tổng hợp TP. Hồ Chí Minh số hóa. Cảm ơn Thư viện Huỳnh Chí Bảo đã chia sẻ sách xưa quý hiếm cho Dự án Đông Dương học.

quả bản hiệp-định ấy ; đó tức là bản trái-vụ hiệp-định nước Anh với nước Mỹ vừa rồi vậy

Bản trái-vụ hiệp-định ấy tuy là cái văn-đề công-nợ riêng trong hai nước Anh với Mỹ, nhưng quan-hệ của nó không phải không có cái ảnh-hưởng tới lạo ; vì cái vấn đề đó đã giải-quyết rồi, thì ra nước Anh đã chịu thật là gánh trả cái nợ chiến-tranh, không khỏi nào tỏa có cái sự vào động thủ tiêu trái-vụ ; nước Mỹ lại có thể nhuận theo cái lệ ấy mà bắt các nước khác phải trả cái nợ chiến-tranh ; nước Anh chắc cũng không chịu gắm nhẹ các trái-khoản của các nước khác mà mình cần tới phải bỏ đi ; thế thì trong chín năm ngoái nữa, từ nay về sau, các nước bè-rước khác lại đành phải nai lưng cống nợ, cái lo to quả là rất le vó- ỏi về bản chất những nước thua-trận dự chiến-cục mới rồi, còn tính được hay không thì lại tùy ở cái tình-hình bình-tĩnh ở Âu-châu sau này, chứ bề đàn-a hiện trước được vậy.

X

VIỆC HANOI

Gia sắc ... kể ... ngày 10 Mai 1923 ... 8 : 16

Tại giờ quốc-tế ái — *Ngày 10 Mai 1923* — 3 57 45. — 4 — 1918 61,75 — 5 — 1920 88 9 — 5 — 1920 89,75

Tin tàu. — Tàu *Orénoque* ... từ Saïgon sang Pháp đến ... ngày 13 Mai ở Haïphong sẽ ... đi đường Tourane, Qui-nhơn, Bangkok và Saïgon.

Tàu ... từ Hải-phòng ngày 12 Mai ... Haïphong ngày 13 Mai ... 20 giờ 7 phút.

Tàu *Compinas* tới Haïphong ngày 10 Mai 1923 hồi 11 giờ.

Cuộc diễm-binh ngày 18 Mai. — Về cuộc diễm-binh ngày 18 Mai tới, 35 có lệnh quan Nguyên soái đốc-binh như sau này :

Đúng bảy giờ sáng ấy để ... tại đường Paginier có đường Victor Hugo trở lên đến vườn Bắc-thú, các hàng quân lính sẽ mở ... quân áo vàng, lính tây thì đội mũ ... bọc vải trắng, có quai, có dép, lính Nam thì đội nón chóp có ... và vàng và có quai deo cổ, chân quấn xà-cạp đỏ.

Các ... quân ấy đi dự cuộc thi có ... quân Thọ-ký ... nhạc và có đi đầu, cả thảy bốn cờ và ba độ ... đi đầu, về sau độ thứ nhất có ... và đi đầu, rồi thấy ... và ... đội công-binh, rồi đến ... thuốc-súng. Sau nữa đến ... đội ... đội thứ hai (người là lính bộ).

Đến ... đi đến ... tại ... rạo tại có nổ ... nếu ... bay sẽ lượn ... không.

Đúng 7 giờ rưỡi quan ... quyết, và quan ... sẽ qua ... (Cours ... Victor Hugo ... đến ... đại ... sẽ ... lễ) (người là lính bộ).

Khi các ... tới nơi thì quan Nguyên soái sẽ ra ... (bắt ... garde ... Quan Thống soái sẽ ... các hàng binh ... với quan Nguyên-soái đốc-binh.

Các xe có phải dậu cả ở khu đất lập trò ... giữa khoảng cột đèn đường ... Victor Hugo và ... phố Cửa-hàng không phải không có cái ảnh-hưởng tới lạo ; vì cái vấn đề đó đã giải-quyết rồi, thì ra nước Anh đã chịu thật là gánh trả cái nợ chiến-tranh, không khỏi nào tỏa có cái sự vào động thủ tiêu trái-vụ ; nước Mỹ lại có thể nhuận theo cái lệ ấy mà bắt các nước khác phải trả cái nợ chiến-tranh ; nước Anh chắc cũng không chịu gắm nhẹ các trái-khoản của các nước khác mà mình cần tới phải bỏ đi ; thế thì trong chín năm ngoái nữa, từ nay về sau, các nước bè-rước khác lại đành phải nai lưng cống nợ, cái lo to quả là rất le vó- ỏi về bản chất những nước thua-trận dự chiến-cục mới rồi, còn tính được hay không thì lại tùy ở cái tình-hình bình-tĩnh ở Âu-châu sau này, chứ bề đàn-a hiện trước được vậy.

X

VIỆC HANOI

Gia sắc ... kể ... ngày 10 Mai 1923 ... 8 : 16

Tại giờ quốc-tế ái — *Ngày 10 Mai 1923* — 3 57 45. — 4 — 1918 61,75 — 5 — 1920 88 9 — 5 — 1920 89,75

Tin tàu. — Tàu *Orénoque* ... từ Saïgon sang Pháp đến ... ngày 13 Mai ở Haïphong sẽ ... đi đường Tourane, Qui-nhơn, Bangkok và Saïgon.

Tàu ... từ Hải-phòng ngày 12 Mai ... Haïphong ngày 13 Mai ... 20 giờ 7 phút.

Tàu *Compinas* tới Haïphong ngày 10 Mai 1923 hồi 11 giờ.

Cuộc diễm-binh ngày 18 Mai. — Về cuộc diễm-binh ngày 18 Mai tới, 35 có lệnh quan Nguyên soái đốc-binh như sau này :

Đúng bảy giờ sáng ấy để ... tại đường Paginier có đường Victor Hugo trở lên đến vườn Bắc-thú, các hàng quân lính sẽ mở ... quân áo vàng, lính tây thì đội mũ ... bọc vải trắng, có quai, có dép, lính Nam thì đội nón chóp có ... và vàng và có quai deo cổ, chân quấn xà-cạp đỏ.

Các ... quân ấy đi dự cuộc thi có ... quân Thọ-ký ... nhạc và có đi đầu, cả thảy bốn cờ và ba độ ... đi đầu, về sau độ thứ nhất có ... và đi đầu, rồi thấy ... và ... đội công-binh, rồi đến ... thuốc-súng. Sau nữa đến ... đội ... đội thứ hai (người là lính bộ).

Elégante

La bicyclette L. B. LOUVET

ENVENTE CHEZ

ANSELIN & Cie

HANOI

Savon Cadum

De rua mặc và tắm.

Rượu bổ-dào:

Xin xem và

Công-ty điện-khí Đông-pháp

XIN NHẬN CHỮA

Hàng mới — Giá cực rẻ!

NAM-THANH, Bailleur

Các ông chủ nhà

Đồng-hồ treo và để

MÁY ĐỨC CỰC TỐT

BẢO HÀNH 10 NĂM

Mỗi cái 15$00

Cước tính thực rẻ

TONG-VINH-TAI

49, Phố Hàng Ngang HANOI

Việc Nam-kỳ

Ăn cướp tại Cần-thơ. Hôm 16 tháng 8 lối 17 giờ 15 đến 18 giờ, có 4 tên cướp chừng 30 đến 40 tuổi, đến nhà Trần-Cẩm-Bá ở làng Phong-thạnh, tổng Minh-Hòa, tỉnh Bạc-liêu. Khi chúng đến, Bá đang ngồi ăn cơm với vợ con. Chúng giả làm người đi đường, vào xin nước uống, rồi chúng rút súng ra bắt trói cả nhà Bá. Chúng lấy được 2 cây súng, 200 đồng và 50 tổng bạc giấy. Chúng đã bị bắt.

Khi chúng mới lục soát đồ đạc nhà, thì tài-tử chụp ảnh nhà lầu đó là làng đến nơi. Nhưng chúng đã phát-giác ra. Lúc ấy chúng đã lấy được 2 cây súng, 200 đồng và 50 tổng bạc giấy. Chúng đã bị bắt.

Ăn cướp tại Sóc-trăng. Hôm 16 tháng 8 lối 17 giờ 15 đến 18 giờ, có 4 tên cướp chừng 30 đến 40 tuổi, đến nhà Trần-Cẩm-Bá ở làng Phong-thạnh, tổng Minh-Hòa, tỉnh Bạc-liêu. Khi chúng đến, Bá đang ngồi ăn cơm với vợ con. Chúng giả làm người đi đường, vào xin nước uống, rồi chúng rút súng ra bắt trói cả nhà Bá. Chúng lấy được 2 cây súng, 200 đồng và 50 tổng bạc giấy. Chúng đã bị bắt.

Ăn cướp cả gan. — M. Lorrain, chủ đồn điền ở làng Phú-Hòa, tổng Thanh-Tuyền, hạt Sóc-trăng, có nuôi một con chó rất dữ tợn. Hôm 16 tháng 8 lối 17 giờ 15 đến 18 giờ, có 4 tên cướp chừng 30 đến 40 tuổi, đến nhà Trần-Cẩm-Bá ở làng Phong-thạnh, tổng Minh-Hòa, tỉnh Bạc-liêu. Khi chúng đến, Bá đang ngồi ăn cơm với vợ con. Chúng giả làm người đi đường, vào xin nước uống, rồi chúng rút súng ra bắt trói cả nhà Bá. Chúng lấy được 2 cây súng, 200 đồng và 50 tổng bạc giấy. Chúng đã bị bắt.

Ăn cướp tại Cần-thơ

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng, chủ kho sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)

Solution Pautauberge
uống bổ PHỔI và ngừa bịnh HO LAO
Giá mỗi chai bốn quan
L. PAUTAUBERGE

Kính mong khắp trong Lục-tỉnh ai cần dùng thứ dầu thơm này, xin viết thơ mua thì gởi lại cho tôi, tôi sẽ gởi đến tận nhà, mỗi ve giá 1 $ 00 cước gởi 0 $ 20

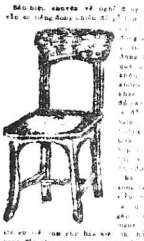
NƯỚC HOA

BÁN TẠI HIỆU :

LY-SENG-BAO

Phố Hàng Bồ Hanoi.

MỚI XONG

LIU-BA-VI, Propriétaire
VINH-XƯƠNG

興同梁

Téléphone N° 215

Hỏi bạn hút thuốc lá

Bạt cử người bản-quốc hay là người Trung-hoa

Nên hút thuốc lá hiệu CORONA của Công-ty thuốc lá Đông-pháp làm ra chỉ để riêng cho hiệu GUIONEAUD Frères bán.

Thuốc lá ấy cuốn tinh bằng thuốc bên nước Algérie đem sang, giọng ngon mà lại thơm. Hút thuốc ấy không hại phổi.

Hút thuốc lá cuốn rồi và thuốc lá đời hiệu CORONA không ho bao giờ.

Không cứ người khỏe, cả người yếu mệt hút thuốc lá hiệu CORONA cũng không thấy khó chịu trong tì-vị.

Các bạn hút thuốc lá nên có ý nhận ra rằng thuốc ấy cuốn vừa to mà giá lại rẻ

BÁN TẠI :

GUIONEAUD Frères

HANOI - HAIPHONG

LÒ RƯỢU HOMMEL

RƯỢU BIA HOMMEL

ĐẠI-BIỂU

Denis Frères

Hook-Guine-Seng

PHAN-ĐỨC-THÀNH

GRANDS ASSORTIMENTS

GROS & DETAIL

NƯỚC HOA THƠM

Cô-Ba

Đồ rẫy lại sắp đến mùa nực nóng, các chứng bệnh ngoài da bệnh ngứa, bệnh và bệnh đau mắt

THUỐC DÉPURATIF SENSAL

là một thứ thuốc chế riêng để dùng cho người xơ máy ngày nay thuốc là một thứ Dược-phẩm rất hay

Hiệu Bảo-chế E. CHASSAGNE

phố Paul Bert, trước cửa hiệu Godard trong sang Hanoi

PAO-VA 寶

Hiệu Bảo-chế PAO-VA
Phố Hàng Bồ số nhà 28 Hanoi.

Đã nhiều người mắc bệnh Phong-tình, Hoa-liễu, Di-tinh, Mộng-tinh, Bạch-đới, Kinh-nguyệt không đều, Tử-cung lạnh, Bạch-trọc, Tiểu-tiện buốt, Đái-dắt, Đái-đường, Thận-hư, Tinh-lạnh, Dương-nuy, Tinh-ít, Tinh-loãng, Tinh-không-có-tinh-trùng, Tinh-có-máu, Tinh-có-mủ, Tinh-có-hạch, Tinh-có-sỏi, Tinh-có-cát, Tinh-có-lẫn-máu, Tinh-có-lẫn-mủ, Tinh-có-lẫn-hạch, Tinh-có-lẫn-sỏi, Tinh-có-lẫn-cát, Tinh-có-lẫn-máu-mủ, Tinh-có-lẫn-máu-hạch, Tinh-có-lẫn-máu-sỏi, Tinh-có-lẫn-máu-cát, Tinh-có-lẫn-mủ-hạch, Tinh-có-lẫn-mủ-sỏi, Tinh-có-lẫn-mủ-cát, Tinh-có-lẫn-hạch-sỏi, Tinh-có-lẫn-hạch-cát, Tinh-có-lẫn-sỏi-cát, Tinh-có-lẫn-máu-mủ-hạch, Tinh-có-lẫn-máu-mủ-sỏi, Tinh-có-lẫn-máu-mủ-cát, Tinh-có-lẫn-máu-hạch-sỏi, Tinh-có-lẫn-máu-hạch-cát, Tinh-có-lẫn-máu-sỏi-cát, Tinh-có-lẫn-mủ-hạch-sỏi, Tinh-có-lẫn-mủ-hạch-cát, Tinh-có-lẫn-mủ-sỏi-cát, Tinh-có-lẫn-hạch-sỏi-cát, Tinh-có-lẫn-máu-mủ-hạch-sỏi, Tinh-có-lẫn-máu-mủ-hạch-cát, Tinh-có-lẫn-máu-mủ-sỏi-cát, Tinh-có-lẫn-máu-hạch-sỏi-cát, Tinh-có-lẫn-mủ-hạch-sỏi-cát, Tinh-có-lẫn-máu-mủ-hạch-sỏi-cát.

Rượu bổ-đào : TONIQUE TONKINOIS

Đã nhiều người mấy năm hay Bản-hiệu giao-thiệp với người bản xứ đã nhiều lắm, và đã được lòng quí-khách tin cẩn là bởi sự thực-tha ngay-thẳng. Tưởng nay cũng nên nhắc lại để các ngài so-sánh và xuy-xét thì sẽ biết rõ hơn sự thực-thà của Bản-hiệu. Thứ rượu bổ-đào của Bản-hiệu, người bản-xứ đều biết tiếng là một vị thuốc rất rẻ tiền và rất quí để trị các chứng bệnh như : kém ăn ngủ, mỏi-mệt, com-yếu, hay chóng mặt nhức đầu, đau xương đau mình, lại rất là bổ sue cho đàn-bà đẻ, người ốm mới khỏe, người già-yếu sức lực kém có thể khỏe lại như khi trẻ, con nít từ 10 tuổi sẽ được mau lớn ? Vì thế thứ rượu này đã được vô số tờ chứng-chỉ là công-hiệu.

Giá bán 2 $ 25 một chai lớn từ sau chai trở lên sẽ trừ hoa hồng

Hiệu Bảo-chế MONTÈS, 54, phố Tràng-tiền, Hanoi

Bán hiệu buôn và bán lẻ. Lại có bán đủ các thứ hàng Saigon hàng tốt, giá rẻ hơn các nơi

Các quý khách ở xa muốn mua, gửi giấy về bản-hiệu xin tính giá phải chăng và gửi hàng theo cách lĩnh hóa giao-ngân. (Contre remboursement).

Xin các quý khách chiếu cố

HỠI CÁC NGƯỜI MẮC BỆNH PHONG-TÌNH

Ngày tiếp khách từ 8 giờ sáng đến 5 giờ chiều

Bổ máu

TỤC TÁI-SINH-DUYÊN

(Bộ này càng tiếp theo sự-tích Mạnh-lệ-quân, của Thương-điệp phu-nhân là một như-sĩ thuở xưa soạn ra. Soạn theo lối đàn-tục, nay xin dịch thành văn xuôi để hiến các độc-giả.)

NGUYỄN-ĐỖ-MỤC dịch thuật

Mạnh vương phi vâng mệnh, gọi hai quốc-cữu lên. Hai quốc-cữu bước lên trên thềm cùi đầu sụp lạy. Thái-hậu rộng thấy, nỗi thương nỗi mừng mà phán rằng

— Xót thương cho hai điệt nhi, ngày nay đều đã trưởng thành mà lại gặp lúc nước nhà nhiều nỗi gian-truân, đến nỗi cha xa cách xa, vợ con không có. Ta nghĩ đến lắc nào trong lòng ta lại thêm áy-náy vậy.

Triệu-phượng và *Triệu-lân* qui xuống tâu rằng

— Muôn tâu thái-hậu ! thần đẳng tội ác thậm trọng, ơn vua lộc nước, bấy lâu có lẽ đâu ngồi ăn rỗi không nghĩ được mưu kế gì. May sao có con chim quý đem bức thư của thân mẫu thần-đẳng đến, bấy giờ thần-đẳng mới ý kế mà thi-hành. Một là nhờ cái hồng phúc của thái-hậu, hai là đức gian-tặc kia đã đến ngày tận-số, cho nên mới được chóng thành công.

Triệu-phượng và *Triệu-lân* lại thuật rõ đầu đuôi sự tích để thái-hậu nghe. Thái-hậu mừng mà phán rằng

— Nếu vậy hay ! Nếu vậy hay ! ta lấy làm mừng lắm, không phải mừng về nỗi ngày nay ta được làm triều, mà cũng không phải mừng về nỗi ta đã biếm-truất được con *Phi-giao* đâu, chỉ mừng rằng nhà *Hoàng-phủ* ta gỡ toàn được hai chữ « Trung hiếu ». Đến khi thượng-hoàng về triều thì công này có thể chuộc được tội kia vậy. Còn việc lâm-triều ngày nay, ta lấy làm khó nghĩ quá. Đã đành rằng, con *Phi-giao* tội nên biếm-truất, nhưng muốn biếm-truất thiên tử, tất phải đợi khi thượng-hoàng về. Nay lập giám-quốc thì còn hoàng tử nhỏ kia, ta biết xử trí ra làm sao ? Ta nay dẫu chưa phải là người góa chồng, nhưng chiếc thân vò võ ở chốn nam cung này, có con tưởng cũng như không. Ngày nay ta lâm triều, cầm quyền trong nước thì còn trị tội *Phi giao* làm sao cho được. Vả ta cũng là một người có tội, nếu ta lâm-triều, e các quan văn võ triều-chẳng không chịu phục-tòng. Chi bằng ta lấy cho con *Phi-giao được* đổi lỗi xưa mà hết sức phò tá thiên-tử.

Thái-hậu nói chưa dứt lời thì *Mạnh-lệ quân* vương-phi liền qui ở bên mình mà tâu rằng

— Muôn tâu thái-hậu ! sao thái-hậu lại nói câu ấy. Ngày nay vợ chồng nếu biết dẫu trị giữ con *Phi-giao*, cũng không xin nào con nhỏ làm con nữa. Hễ lâm chỉ vì thái-hậu còn đang thụ bệnh, vậy tôi thảo-thiếp phải gia sức điều-trị cho được bình-phục như thường. Hôm trước chim quý gởi thư, thế-thiếp đã tâu rõ với thái-hậu cũng là một kế hết-đắc-dĩ mới thi-hành. Hay gì muốn cho nước nhà được an-toàn, tất phải biếm truất thiên-tử và hoàng hậu. Cha con *Bồ man hung-phúc* xưa nay vẫn có lòng phản-nghịch, nếu không dùng kế ấy thì đại-sự khó thành. Muôn tâu thái-hậu. Xin thái-hậu chớ nghĩ tình riêng, tội ác con *Phi-giao* thật không thể nào mà tha thứ được.

Mạnh-lệ-quân vương-phi nói xong, lại phục xuống đất mà khóc. *Triệu-phượng* và *Triệu-lân* cũng khóc Thái-hậu nói

— Hễ đành rằng thế, nhưng để ta còn xét xem sự tình trong triều ra làm sao

Bỗng thấy nội-giám qui xuống tâu rằng

— Muôn tâu thái-hậu ! các quan văn-võ triều-thần xin mời thái-hậu lâm-triều. Bây giờ là ngày mồng hai tháng hai, nhân dịp tiết *Hàn-thực*, có mời bọn nội-giám đi theo *Mã thuần* đến thị nấu máu rồi, *Phi giao* hoàng hậu lại nói « Dẫu thượng-hoàng về đây cũng khó lòng để biếm truất nổi ta. Thái-hậu lâm-triều, ta đây đã có nỗi-binh, không việc gì phải lo sợ ».

Thái-hậu nghe nói, hãm hãm rồi giận, truyền cung-nữ lấy nhung phục ra mặc, rồi đẹp bàn quát mắng mà rằng

Ngày nay ta lâm thế nào cũng phải giết chết con *Phi-giao* !

Bấy giờ thái-hậu cỗi áo long-bào ra mặc đồ nhung-phục vào, mũ ngọc sang lóe, giáp vàng đỏ đỏi, lại thêm đôi mắt phượng lông-lánh, trông rõ là một vị nữ-tướng-quân vậy.

Thái-hậu sai nội-giám *Lăng-mậu* đến mà bảo rằng :

Nhà-ngươi truyền cho các quan lui ra, rồi ta sẽ lâm-triều.

Các quan vâng về nghe lệnh, sắp lạy lui ra. Thái-hậu lên xe ngọc đi trước sau đều có cấm binh đi hộ-vệ. *Mạnh lệ-quân* vương-phi và hai quốc-cữu đi hầu hai bên.

Đi được mấy bước thì bỗng có tên cung-nữ *Nguyệt-anh* đón qui mà tâu rằng :

— Muôn tâu thái-hậu ! Xin thái-hậu dừng xe cho tiện-tỳ nầy được tâu bày.

Quan bà vệ quát cho lên mà mắng rằng :

— Nhà-ngươi ở cung nào mà dám cả gan ngăn trở loạn-giá, không sợ phạm tội hay sao ! Nếu có sự gì oan-uổng, sao không kêu với quan nội-tử ?

Nguyệt-anh khóc mà tâu rằng

Muôn tâu thái-hậu ! Tiện-tỳ không có sự gì oan-uổng cả. Số là hầu-cung hoàng hậu sai tiện-tỳ mang ngọc-tỷ đến dâng thái-hậu đây

Thái-hậu nghe nói, truyền dừng xe lại, rồi gọi *Nguyệt-anh* đến gần trước xe mà hỏi rằng

— Hầu-cung hoàng-hậu sai nhà-ngươi đến đây phải không ? Nào ngọc-tỷ đâu ?

Nguyệt-anh lạy rập đầu mà tâu rằng :

— Muôn tâu thái-hậu ! Tiện-tỳ nầy trước phụng mệnh hầu-cung hoàng-hậu đem ấn ngọc tỷ vào dâng thiên-tử, không ngờ khi tiếp-tỷ đến vườn thượng-uyển, đã thấy có quân cấm-binh vây kín, lại phải quay về nộp trả hầu-cung hoàng-hậu. Nay hầu-cung hoàng-hậu lại sai tôi đem dâng thái-hậu vậy.

Nguyệt-anh lại đem những lời *Phi giao* hoàng-hậu dặn bảo tận hết cho thái-hậu nghe và đệ ấy một cái lốp vàng người học cẩm rồng, trong có đựng ấn ngọc-tỷ.

Lên cung nữ đứng gần đấy cầm đáng thái-hậu. Thái-hậu mở xem trong thấy cái ấn ngọc-tỷ vẫn trong suốt không vết, liền động lòng thương xót, bỗng ứa hai hàng nước mắt xuống mà khóc

Thái-hậu nói

Ngọc-tỷ ơi ! từ bấy đến nay, bây giờ ta mới lại được trông thấy mặt người ! Bao giờ thượng hoàng về nơi đây để mà nộp trả thượng-hoàng !

Nói xong, truyền cho con *Nguyệt-anh* đi theo để khi lui triều sẽ bồi thong-thả cả mọi sự. Thái-hậu truyền gọi *Mạnh-lệ-quân* vương-phi, *Mạnh-lệ quân* vương-phi nghe lệnh, qui ở bên xe.

Thái-hậu đem lời *Nguyệt-anh* thuật cho *Mạnh lệ-quân* vương phi nghe và bảo rằng :

— Con *Phi giao* đã biết như thế thì ta nên để cho trẻ thế ; Giống hổ lang dẫu già cũng không ăn thịt con, chẳng lẽ ngày nay ta lại ác hơn giống hổ lang hay sao ! *Mạnh lệ quân* em ơi ! em nấy người đi nghĩ lại cho thật kỹ kẻo đến sau này hối lại không kịp ! *(Còn nữa).*

Le Gérant : NGUYỄN-VĂN-TỐ

Năm thứ MƯỜI MỘT — số 1041 MỖI SỐ 0 $ 02 NGÀY THỨ SÁU 11 MAI 1923

Trung Bắc Tân Văn